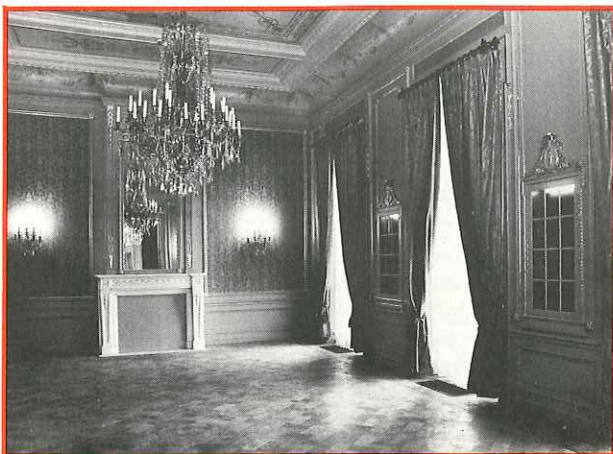

Tegen de middenrisaliet is een door rijk gesneden consoles gedragen balcon met balustrade aangebracht. De gevel wordt afgesloten door een horizontale band van steen onder de kroonlijst, een zogeheten fries. Hierin liggen vensters, terwijl de kroonlijst wordt gedragen door versierde consoles in Lodewijk XIV-trant. Hierboven zit een balustrade. De middenrisaliet heeft als bekroning een opzetstuk met een gebogen fronton. Opvallend is de met rijk houtsnijwerk versierde deur, links in de gevel. Deze deur is uitgevoerd in de neo-Lodewijk XIV-stijl.

Het fraaie trappenhuis, uitgevoerd in op de 17e-eeuwse renaissance geïnspireerde vormen. Onder: één van de opgeknapte zalen

De bijzonder weelderige aankleding van het interieur dateert uit later tijd dan het huis zelf. De prachtige stucplafonds, de betimmeringen en beschilderingen, de wandbespanningen en schoorsteenmantels, dat alles is vervaardigd in 1902 in de drie opeenvolgende interieurstijlen van de 18e-eeuw: Lodewijk XIV, Lodewijk XV en Lodewijk XVI. Het ontwerp is van architect H.A. Reus uit Dordrecht. Bijzonder fraai zijn ook de gang en het trappenhuis met betimmering, gebeeldhouwde trapleuning en ramen van gebrandschilderd glas waarin de grijze kleuren overheersen (grisailleramen).

Na 60 jaar verhuisde de gemeenteraad in 1972 naar de nieuwe raadzaal aan de Groenmarkt. Het gebouw aan de Javastraat werd voortaan voor de raadscommissievergaderingen gebruikt terwijl er tevens, al vele jaren lang, huwelijken werden gesloten.

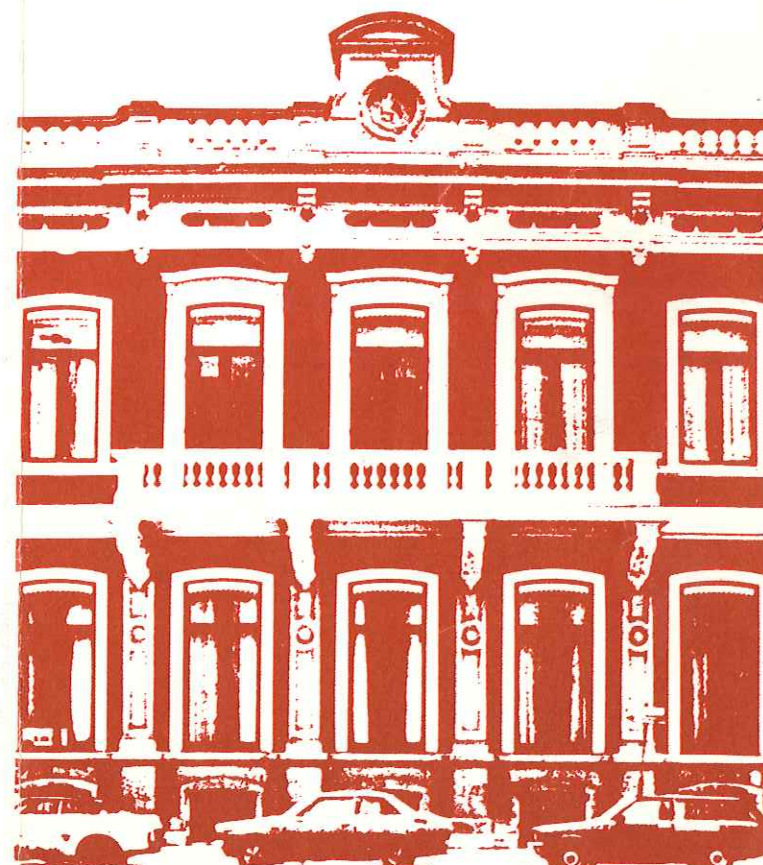
Daar is begin 1978 tijdelijk een einde aan gekomen, toen herstel- en moderniseringswerkzaamheden startten, die nodig waren om het gebouw naar behoren te laten functioneren. Aanleiding was het teruglopend aantal huwelijken dat in de Javastraat werd gesloten. Het bleek dat huwelijksgegadigden de trouwaccommodatie aan de Javastraat in de bestaande toestand steeds minder waardeerden en andere gemeenten voor hun huwelijksvoltrekking uitkozen. Vandaar de modernisering en uitbreiding, die bedoeld zijn om het niveau van de trouwaccommodatie te verhogen. Zo hebben de twee trouwzalen elk een eigen wacht- en receptiekamer gekregen terwijl de toilettengroep voor de bruiden naar twee is gebracht. Naast het verbeteren van het trouwgedeelte op de parterre zijn ook andere moderniseringswerkzaamheden uitgevoerd. Onder meer zijn de elektrische en verwarmingsinstallatie vervangen, het houtwerk geveerd, de wandbespanning in enkele zalen vernieuwd, het balkon vervangen en de gevel gevoegd en waar nodig hersteld. In het eerste kwartaal van 1979 is de opknabbeurt, die f 2 miljoen heeft gekost, afgerond en het pand weer in gebruik genomen als trouwgelegenheid op de parterre en vergaderplaats voor de raadscommissies op de eerste etage.

Uitgave Gemeente 's-Gravenhage, afdeling voorlichting 0279.5000

Stadhuis

Javastraat

26

De gemeente is in de gelegenheid om voor de prijs van f 175.000,- vrij op naam aan te kopen het tegenover de Alexanderstraat gelegen perceel Javastraat 26 met bijbehorende stal en koetshuis. Bij eventuele koop zullen in plaats van twee nog weg te breken schoorstenen in het boudoir en de kleine eetkamer twee gewone schoorsteenmantels ter beschikking van de gemeente worden gesteld, en worden een lichtkroon, een wasfonteinbak en twee aan de vloer bevestigde kamerschutten door de verkoper behouden. De elektrische installatie en de gasleiding blijven ter beschikking van de gemeente. Aldus begon het voorstel, dat de Haagse gemeenteraad in 1910 behandelde en waarmee de directe betrokkenheid van de gemeente met dit pand een begin kreeg. Er werd besloten tot aankoop van het pand aan de Javastraat 26, dat in 1912 het nieuwe onderkomen van de raad werd, die tot dan in het Oude Stadhuis aan de Groenmarkt vergaderde.

Het herenhuis is in 1862 gebouwd voor J.W. Arnold, die als miljonair uit Indië terugkeerde. Enkele jaren later liet hij nog zes huizen aan weerszijden van nr. 26 bouwen. Tussen 1891 en 1897 was het herenhuis bezit van de 's-Gravenhaagsche Pension-Maatschappij, die het weer verkocht aan mr. W.H. de Beaufort. Deze woonde in het pand gedurende de periode waarin hij minister was van Buitenlandse Zaken. Hij verkocht het in 1902 aan W.R.A.C. Graaf van Rechteren Limpurg, die het in 1910 aan de gemeente te koop aanbood.

Een belangrijk moment in de geschiedenis van het stadhuis was de huwelijks-voltrekking tussen prinses Margriet en de heer Van Vollenhoven

In de tijd van Arnold was de Javastraat nog een volkomen landelijke omgeving, Schuddegeest genaamd. De Javastraat was de Schuddegeestweg, die van de bebouwde kom was gescheiden door het Willemspark. Dit park bevatte in die jaren tal van kostbare gewassen en was aangelegd in opdracht van Koning Willem II.

De verhuizing van de raad van de te kleine accommodatie aan de Groenmarkt naar de Javastraat was niet zo maar een verhuizing. De toenmalige burgemeester van Den Haag, Van Karnebeek, verbond er heel wat meer aan. Hij noemde 'het verleggen van de raadzaal van de Groenmarkt naar de Javastraat een kenmerkende hulde aan de enorme ontwikkeling van de gemeente in de laatste jaren.

Tegenover ons op het Plein 1813 staat recht en fier overeind de zuil, die herinnert aan het herstel van onze onafhankelijkheid en die tevens getuigt van het feit, dat Den Haag het nationaal middelpunt is van het land. Anders zou die zuil er niet staan. Rechts van ons, bijna even dichtbij, ligt het Vredespaleis, dat getuigt van de internationale positie van ons land en van de bestemming van onze stad als internationaal centrum. De driehoek raadzaal – monument – Vredespaleis, wat ik zou willen noemen de figuur van het Haagse gemenebest. Dat wil zeggen dat het perspectief van Den Haag berust op de dubbele grondslag van: Den Haag nationaal centrum en Den Haag internationaal middelpunt'. Burgemeester van Karnebeek liet het niet bij deze fraaie vergelijking. Hij verwachtte, dat de raad er naar zou handelen, getuige zijn opmerking, dat het toekomstige beleid van de raad, onder de indruk van de nabijheid van beide monumenten, bezield is geweest door het streven om van onze gemeente niet alleen te maken de woon-, maar ook de leefstad van ons land en om daartoe bij te dragen, dat op internationaal gebied onze stad haar roemrijke bestemming bereike'.

De Javastraat 26 vormt het hoogtepunt in de harmonische huizenrij, die in de jaren na 1862 aan de noordzijde (de kant van de zee) is gebouwd. Deze gevelrij geeft een monumentale afsluiting aan de 19-eeuwse stadsaanleg van het Plein 1813 en omgeving, die als één van de fraaiste stedenbouwkundige complexen in ons land uit de 19e eeuw wordt beschouwd.

Nr. 26 vormt het hoogtepunt in de harmonische huizenrij aan de Javastraat

De stijl waarin het pand is opgetrokken, is kenmerkend voor het gehele beschermde stadsgezicht Willemspark en omgeving. Deze stijl staat in de architectuurgeschiedenis bekend als eclecticisme, dat is afgeleid van het Griekse werkwoord eklegein, dat uitkiezen betekent. Deze bouwtrant kwam na het midden van de 19e eeuw als reactie op de in die jaren vooral van katholieke zijde gepropageerde neogotiek. Neogotiek is de op middeleeuwse gotiek (spitsbogenstijl) geïnspireerde bouwtrant. In het eclecticisme komen motieven voor uit verschillende stijlperiodes, die vaak tot een harmonisch geheel zijn samengevoegd.

Het pand aan de Javastraat is een zeer karakteristiek voorbeeld van dit eclecticisme. De gevel is negen vensterassen breed en het huis telt een souterrain, parterre, verdieping en zolder. Het souterrain is bekleed met hardsteen.

In de voorgevel zijn in het midden en aan de zijkanten risalieten toegepast (dit zijn vooruitspringende partijen).